

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bodzechowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 13 515 mieszkańców. Wójtem Gminy Bodzechów jest Pan Jerzy Murzyn.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie został utworzony na mocy Uchwały Nr XII/43/90 Gminnej Rady Narodowej w Bodzechowie z dnia 9 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie”.

Ośrodek posiada własny REGON 290950432 i NIP 661-19-41-775.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie jest Pani Władysława Zwolińska.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXXI/88/2012 Rady Gminy Bodzechów z dnia 13 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie. Statut został dwukrotnie zmieniony w drodze uchwały, ostatnie zmiany dotyczyły wprowadzenia zadań z zakresu świadczenia wychowawczego oraz Karty Dużej Rodziny;
- 2) Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr III/12/2013 Wójta Gminy Bodzechów z dnia 6 lutego 2013 roku w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie. Regulamin Organizacyjny został dwukrotnie zmieniony w drodze Zarządzenia Wójta Gminy, ostatnie zmiany dotyczyły godzin pracy Ośrodka;
- 3) Uchwałę Nr XVIII/25/2004 Rady Gminy w Bodzechowie z dnia 6 sierpnia 2004 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności, zwrotu wydatków

za usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania;

- 4) Uchwałę Nr XLI/47/2006 Rady Gminy w Bodzechowie z dnia 20 października 2006 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności, zwrotu wydatków za specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania;
- 5) Uchwałę Nr XLVII/3/2014 Rady Gminy Bodzechów z dnia 9 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego gminnego programu osłonowego „Pomoc gminy w zakresie dożywiania dzieci i uczniów” na lata 2014 – 2020;
- 6) Uchwałę Nr XLVII/1/2014 Rady Gminy Bodzechów z dnia 9 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób i rodzin uprawnionych, zgodnie z wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
- 7) Uchwałę Nr XLVII/2/2014 Rady Gminy Bodzechów z dnia 9 stycznia 2014 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin uprawnionych, zgodnie z wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
- 8) Uchwałę Nr XVI/76/2015 Rady Gminy Bodzechów z dnia 30 listopada 2015 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bodzechów na lata 2016 – 2018;
- 9) Zarządzenie Nr II/26/2007 Wójta Gminy Bodzechów z dnia 23 marca 2007 roku w sprawie upoważnienia:
 - Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy,
 - na wniosek Kierownika GOPS – Pani Anny Pocheć – starszego pracownika socjalnego – do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy;
- 10) Zarządzenie Nr III/66/2012 Wójta Gminy Bodzechów z dnia 16 maja 2012 roku

w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie do ustanawiania rodziny wspierającej oraz zawierania i rozwiązywania umów z rodziną wspierającą;

- 11) Zarządzenie Nr III/67/2012 Wójta Gminy Bodzechów z dnia 16 maja 2012 roku w sprawie upoważnienia Kierownika GOPS w Bodzechowie oraz Pani Anny Pocheć – starszego pracownika socjalnego do prowadzenia na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji, postanowień i zaświadczeń;
- 12) Zarządzenie Nr III/27/2014 Wójta Gminy Bodzechów z dnia 3 marca 2014 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie do załatwiania spraw i wydawania decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom, o których mowa w art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zamieszkałym na terenie gminy Bodzechów;
- 13) Zarządzenie Nr IV/70/2016 Wójta Gminy Bodzechów z dnia 11 lipca 2016 roku w sprawie upoważnienia na wniosek Kierownika – Pana Dariusza Kwaśniaka – pracownika socjalnego, do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach, postanowień i zaświadczeń w sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy Bodzechów;
- 14) Zarządzenie Nr 4/2014 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie z dnia 3 lutego 2014 roku w sprawie ustalenia dziennej stawki na zakup posiłku lub żywności na potrzeby przyznawania świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności;

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 1077/2016 z dnia 28 listopada 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody

- Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską;
2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 1076/2016 z dnia 28 listopada 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli i instruktażu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie pod poz. 2/2016.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 30 listopada – 02 grudnia 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) oraz realizacji zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016, poz. 575 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie ma swoją siedzibę w Ostrowcu Świętokrzyskim, w budynku Urzędu Gminy Bodzechów przy ul. Mikołaja Reja 10, 27 – 400

Ostrowiec Świętokrzyski, tel. 41 265 10 38. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje sześć pomieszczeń, wyposażonych w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad. 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bodzechowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 6 pracowników, w tym: kierownik i 5 pracowników socjalnych, w tym: 2 starszych pracowników socjalnych (Załącznik Nr 1 Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik Ośrodka posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada dyplom ukończenia specjalizacji w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- **miernik: liczba mieszkańców gminy**

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w GOPS = $13\ 515/5 = 2\ 703$

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 703 mieszkańców.

Ad. 2 Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 575 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2016 do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **92 osób**. W okresie tym składkę zdrowotną opłacono za **64 zasiłkobiorców**.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr:

GOPS.5100.62.2016; GOPS.5100.15.2016; GOPS.5100.143.2015; GOPS.5100.108.2015; GOPS.5100.1.2016; GOPS.5100.61.2015; GOPS.5100.25.2016; GOPS.5100.57.2016; GOPS.5100.50.2016; GOPS.5100.103.2015.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji przywołano również upoważnienie Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

Informacja o objęciu klienta ubezpieczeniem zdrowotnym przekazywana jest stronie prawidłowo odrębnym pismem.

W sprawdzonych decyzjach administracyjnych wydanych na zasiłki stałe zespół kontrolny odnotował, że decyzjom, których termin realizacji przypadał przed dniem ich uprawomocnienia, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej

przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. Zespół kontrolny odnotował, że w jednej decyzji rygor widniał jedynie w sentencji decyzji, a w jednej nadano rygor natychmiastowej wykonalności nie wskazując w uzasadnieniu powodu, z uwagi na który decyzji nadano rygor.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2015 roku wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy klienti odbierali w większości przypadków osobiście, potwierdzając ten fakt datą oraz podpisem.

Zasiłki okresowe.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka w roku 2016 do dnia kontroli pomocą okresową objęto **86 osób**. Wysokość wypłacanych zasiłków była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano dokumentację wybranych osób objętych pomocą na mocy decyzji:
GOPS.5101.16.2016; GOPS.5101.17.2016; GOPS.5101.34.2016; GOPS.5101.9.2016;
GOPS.5101.8.2016; GOPS.5101.20.2016; GOPS.5101.30.2016; GOPS.5101.4.2016;
GOPS.5101.19.2016.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się m.in.: zaświadczenia lub oświadczenia o aktualnych dochodach, odcinki rent lub

mal
opracowanie

11

emerytur, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołano z aktualnymi publikatorami.

W postanowieniu decyzji podawano powód przyznania zasiłku okresowego, zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej, z uwagi na który pomoc została przyznana.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych odnotowano, że decyzjom, których termin płatności przypadał przed dniem ich uprawomocnienia nadano rygor natychmiastowej wykonalności, przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego w podstawie prawnej, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu podając powód, z uwagi na który nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2016 roku do dnia kontroli pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” objęto: 321 dzieci w szkołach, 349 rodzin zasiłkiem celowym na zakup posiłku lub żywności oraz 2 osoby, które otrzymały pomoc w formie świadczenia rzeczowego.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Bodzechów.

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Cena posiłku	Liczba dożywianych dzieci
1.	Publiczne Gimnazjum w Szewnie	jedno danie gorące	2,00 zł	40

Handwritten signature

Handwritten mark

2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Chmielowie	jedno danie gorące	2,50 zł	12
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Miłkowie	jedno danie gorące	3,00 zł	4
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Szwarszowicach	jedno danie gorące	3,00 zł	17
5.	Zespół Szkół Publicznych w Bodzechowie	jedno danie gorące	2,80 zł	91
6.	Zespół Szkół Publicznych w Sarnówku Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II	jedno danie gorące	2,50 zł	19
7.	Zespół Szkół Publicznych w Szewnie Publiczna Szkoła Podstawowa	jedno danie gorące	2,00 zł	51
8.	Przedszkole „Jaś i Małgosia” w Bodzechowie	jedno danie gorące	2,70 zł	9
9.	Niepubliczne Przedszkole w Szewnie	jedno danie gorące	5,50 zł	1
10.	Niepubliczne Przedszkole w Jędrzejowicach	jedno danie gorące	5,50 zł	4
11.	Przedszkole w Szwarszowicach	jedno danie gorące	3,00 zł	4
12.	Publiczne Przedszkole w Sarnówku	jedno danie gorące	2,50 zł	6
13.	Publiczne Przedszkole w Szewnie	jedno danie gorące	3,00 zł	7
	RAZEM			265

Dodatkowo Ośrodek finansuje koszty wyżywienia 56 dzieci uczęszczających do placówek oświatowych poza terenem Gminy Bodzechów. Koszt gorącego posiłku wynosi w tych przypadkach od 2,80 zł do 8 zł.

Wysokość zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności reguluje Zarządzenie Nr 4/2014 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie z dnia 3 lutego 2014 roku w sprawie ustalenia dziennej stawki na zakup posiłku lub żywności na

potrzeby przyznawania świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Zgodnie z wymienionym Zarządzeniem dzienna stawka żywieniowa dla 1 osoby wynosi 2,50 zł.

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy Bodzechów dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.5113.2300.2016; GOPS.5113.911.2016; GOPS.5113.2404.2016;
GOPS.5113.1995.2016; GOPS.5113.1843.2016; GOPS.5113.2200.2015;
GOPS.5113.878.2016; GOPS.5113.21.30.2016; GOPS.5113.2219.2016;
GOPS.5113.2243.2016; GOPS.5113.611.2016

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5114.315.2016; GOPS.5114.292.2016; GOPS.5114.267.2016; GOPS.5114.245.2016;
GOPS.5114.171.2016; GOPS.5114.269.2016; GOPS.5114.252.2016; GOPS.5114.331.2016;
GOPS.5114.233.2016; GOPS.5114.186.2016.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

W podstawie prawnej decyzji przyznających posiłki i zasiłki celowe w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. Zespół kontrolny odnotował, że w podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych, wydanych w ramach Programu dożywiania nie przywołano Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania

finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”.

W sprawdzonych decyzjach przyznających posiłki i zasiłki celowe, których realizacja była przed terminem ich uprawomocnienia się, w podstawie prawnej decyzji przywoływano art. 130 § 4 k.p.a. oraz w uzasadnieniu wpisywano „*decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu wniesienia do odwołania, gdyż jest zgodna z żądaniem wszystkich stron*”. Zdaniem kontrolujących decyzjom tym powinien być nadany rygor natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej, w sentencji poinformowanie klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu poinformowanie, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, GOPS w Bodzechowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w 2016 roku, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 2, pkt 17), udzieliła 127 zasiłków celowych, w tym 1 specjalnego zasiłku celowego.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłek celowy:

GOPS.5102.267.2016; GOPS.5102.107.2016; GOPS.5102.246.2016; GOPS.5102.228.2016; GOPS.5102.245.2016; GOPS.5102.209.2016; GOPS.5102.170.2016; GOPS.5102.246.2016; GOPS.5102.107.2016; GOPS.5102.157.2016.

Specjalny zasiłek celowy:

GOPS.5102.185.2016.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.:

zaświadczenia o aktualnych dochodach, zaświadczenia z PUP, karty informacyjne leczenia szpitalnego, faktury za zakupione leki, kserokopie recept, oświadczenia klientów. Zasiłki celowe i specjalny zasiłek celowy przyznawane były w szczególności na pokrycie kosztów leczenia, zakupu odzieży, środków czystości oraz opału.

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnego przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych odnotowano, że decyzjom, których termin płatności przypadał przed dniem ich uprawomocnienia nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu wskazywano powód, z uwagi na który nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

W podstawie prawnej sprawdzonej decyzji administracyjnej przyznającej pomoc w formie specjalnego zasiłku celowego bezzasadnie przywoływano art. 39 (odnoszący się do zasiłku celowego) ustawy o pomocy społecznej.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie w okresie objętym kontrolą nie realizował usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Z punktu 25 i 26 załącznika nr 2 do protokołu, sporządzonego przez Kierownika GOPS wynika, że na terenie Gminy Bodzechów zamieszkują rodziny wielopokoleniowe i członkowie tych rodzin opiekują się osobami wymagającymi opieki osób drugich i mają przyznane świadczenia opiekuńcze. W razie zaistnienia potrzeby świadczenia usług opiekuńczych, GOPS posiada zabezpieczone środki finansowe na ten cel.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował również zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu

administracji rządowej. Z punktu 27 załącznika nr 2 do protokołu wynika, że do Ośrodka nie wpłynęły wnioski o udzielenie takiej pomocy.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W okresie objętym kontrolą do dps skierowano 1 osobę, natomiast ogółem w dps przebywa 9 mieszkańców gminy.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej.

Praca socjalna (*art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej*) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m. in. na: informowaniu i poradnictwie w sprawach z zakresu załatwiania spraw urzędowych, pomocy w redagowaniu pism do różnych instytucji, w wypełnianiu dokumentów, wniosków, umawianiu wizyt lekarskich, wspieraniu klientów, informowaniu o ich prawach, możliwościach, przysługujących świadczeniach, ale także o obowiązkach, które mogą się przyczynić do poprawy ich sytuacji życiowej, motywowaniu podopiecznych do podjęcia leczenia odwykowego, zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy, motywowaniu klientów do aktywnego poszukiwania pracy, współpracy ze szkołami, z Policją, kuratorami, służbą zdrowia oraz innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które jak opisano powyżej mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bodzechowie pracownicy socjalni w 2016 roku do dnia kontroli zawarli 21 kontraktów socjalnych. Kontrakty zawarte

z podopiecznymi dotyczyły m. in.: wyrobienia dowodu osobistego, złożenia dokumentów na komisję lekarską czy zarejestrowania w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrolowana jednostka posiada zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej 3 – letni gminny program wspierania rodziny, przyjęty Uchwałą Nr XVI/76/2015 Rady Gminy Bodzechów z dnia 30 listopada 2015 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bodzechów na lata 2016 – 2018.

Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie do ustanawiania rodziny wspierającej oraz zawierania i rozwiązywania umów z rodziną wspierającą, wydane Zarządzeniem Nr III/66/2012 Wójta Gminy Bodzechów z dnia 16 maja 2012 roku. Kierownik oraz starszy pracownik socjalny – Pani Anna Pocheć posiadają upoważnienia do prowadzenia na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji, postanowień i zaświadczeń, wydane Zarządzeniem Nr III/67/2012 Wójta Gminy Bodzechów z dnia 16 maja 2012 roku.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bodzechowie zatrudniony jest asystent rodziny w ramach umowy o pracę, który pracuje z 11 rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Bodzechowie ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, faktury za zakupione leki, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W toku kontroli ustalono, że Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie

organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 703 mieszkańców.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Pozytywnym jest, że w październiku 2015 roku wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych, wydanych w zakresie pomocy społecznej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych. Zespół kontrolny odnotował, że w podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych, wydanych w ramach Programu dożywiania nie przywołano Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”.

W podstawie prawnej sprawdzonej decyzji administracyjnej przyznającej pomoc w formie specjalnego zasiłku celowego bezzasadnie przywoływano art. 39 (odnoszący się do zasiłku celowego) ustawy o pomocy społecznej.

Zespół kontrolny odnotował, że decyzjom z zakresu pomocy społecznej, których termin płatności przypadał przed dniem ich uprawomocnienia nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. Nadmienić należy jednak, że w jednej decyzji na zasiłek stały rygor widniał jedynie w sentencji decyzji, a w jednej nadano rygor natychmiastowej wykonalności nie wskazując w uzasadnieniu powodu, z uwagi na który decyzji nadano rygor.

W sprawdzonych decyzjach przyznających posiłki i zasiłki celowe w ramach Programu dożywiania, których realizacja była przed terminem ich uprawomocnienia się, w podstawie prawnej decyzji przywoływano art. 130 § 4 k.p.a. oraz w uzasadnieniu wpisywano „*decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu wniesienia do odwołania, gdyż jest zgodna z żądaniem wszystkich stron*”. Zdaniem kontrolujących decyzjom tym powinien być nadany rygor natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej, w sentencji poinformowanie klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu poinformowanie, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół kontrolny stwierdził, że GOPS w Bodzechowie wykorzystuje kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej.

Pozytywnym jest, że w jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który pracuje z 11 rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

Kontrolowana jednostka posiada zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej 3 – letni gminny program wspierania rodziny, przyjęty Uchwałą Nr XVI/76/2015 Rady Gminy Bodzechów z dnia 30 listopada 2015 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bodzechów na lata 2016 – 2018.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu

wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia dyrektorowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

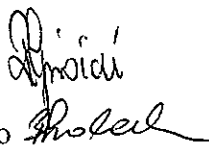
1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź

2. Barbara Smolanko

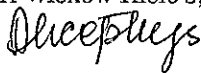
Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ w Bodzechowie

Władysława Zwolińska

Kielce, dnia 30 grudnia 2016 r.

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Gromska
DYREKTOR

WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Bodzechowie, z siedzibą
w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Reja 10